

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Antonii Mariae Gratiani A Burgo S. Sepulchri Episcopi Amerini De Vita Joannis Francisci Commendoni Cardinalis Libri Quatuor

Graziani, Antonio Maria

Parisiis, 1669

Cap. V. De negotio illi dato ordinandi rem Ecclesiasticam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-9616

suâ manu amantissimè scriptas misit , in quibus sæpè filium appellans , gratias illi egit , virtutémque ejus quàm potuit amplis , atque honorificis verbis collaudavit.

*De negotio illi dato ordinandi rem
Ecclesiasticam.*

CAPUT V.

POST hæc Pius , qui tum maximè corruptis hominum moribus emendandis , collapsæque Christianæ disciplinæ non Romæ solùm , sed per omnes Provincias ordinandæ animum , curamque intenderat , conandi in eo aliquid apud Germanos negotium Commendono dedit ; apud quos omnia prisca moris instituta aut intermissa obsolevisse , aut polluta , perturbatæque hæresum contagione , ac licentiâ esse didicerat. Sed ea maximè aspera , ac difficilis res fore videbatur , cùm imbecillitate hominum malâ , ac diuturnâ consuetudine depravatorum , arctasque apud veteres vivendi leges laudantium magis , quàm re imitantium , tum Principum , atque potentium iniquitate , qui maledictis incessere licentiùs viventes , quàm corrigi malle videntur : seu potentia , ac dominationis munimenta popularem nequitiam esse putant : sive humanis ingeniis par libido inest reprehendendi vitia , atque habendi ; certè iidem illi turpes , & flagitio-

fos homines vniverfos affiduè increpant , & singulos sæpè pertinaciter tuentur. Horum erat Viennæ magnus numerus , ac multi in ipsius domum Cæsaris irrepsent , fugitivi ex Italia plerique omnes : nam vt quosque in sacerdotum sodalitiis , monasteriisq̃ue legum , institutorumq̃ue tæderet , aut ob vitæ probra iudicii metus ageret , haud ferme aliò confugiebant , & suæ disciplinæ desertores aliorum quoque inquinabant mores , eo liberiùs in omnem se luxuriam , dedecusq̃ue demittentes , quo plus licentiæ , atque impunitatis erant nacti , infamiâque , & sordibus eorum etiam boni , atque integri aspergebantur ; eratque omnis propterea sacerdotum ordo in odio , & contemptu omnium , neque tam tritum , ac populare quidquam , quàm inveni in eorum nomen. Cùm ea aboleri macula , & vsus priscæ innocentia revocari , nisi civitate improborum illâ , ac perditorum hominum colluvie purgatâ , non posse videretur : incredibile memoratu est , quot ex omni genere reperti fautores eorum sint. Ipsi ante omnes hæretici tuebantur , qui iidem maximè strepere , obtrectare , insultare turpitudini eorum , & nobis objectare consueverant. Horum gratiâ , atque instinctu ipse quoque Cæsar excusando alios , aliis testimonium impartiendo omnes tegebat. Præterea & Vienna ipsa , & multæ civitates Episcopis carebant , aut si qua habebat , perinde officium eorum desiderabat ; quòd illi aulam , Maximilianumque affectantes ,

& ambitioni suæ , aut pecuniæ , aut certè longè aliis procurationibus intenti , negligebant sacrorum curam. Id adeò malum plerisque in Provinciis grassatur , in quibus Episcoporum nominatio est Regibus tributa , concessione dicam , an socordiâ Pontificum Maximorum. Nam antè , aut à Pontificibus dabantur , aut à sacerdotum collegiis , vt quisque innocentia , ac dignitate inter eos excelleret , justis suffragiis legebantur. Ita bonis quisque artibus nitebatur , adeptique honorem etiam munus implere , ac præstare suum studebant. Nunc longè alio ex genere hominum sumuntur ; sæpè bello exercitis , veluti militare præmium , Episcopatus datur : sæpè gratiosis , aut potentibus ; interdum & fœminis adulantes Episcopi fieri merentur , quibus nullum doctrinæ , nullum pietatis studium , nulla aut scientia , aut vsus earum rerum , quarum causâ is est in Christiana Republica Magistratus Deo auctore institutus. Atque ex hoc maximè fonte manasse illa pestis satis creditur , quâ multa hodie Regna deformata hæresibus , vastata civilibus bellis , & quædam etiam everfâ , ac propè funditus excisa esse cernimus : quippe Episcopis officii sui aut ignaris , aut negligentibus , continuò & populorum mores prolabuntur , & laxatur Ecclesiastica disciplina , & religionis cultus , quo status Rerum-publicarum continetur , omnis exolvitur , convellitur , destruitur. Hinc hæresum , ac pravarum opinionum turba in Ecclesiæ claustra veluti incustodita ,

dita, & potentia irrumpit, odio, ac discordiâ, & mox cædibus, seditionibus, armis cuncta permiscet. Commendonus cùm hæc apud Cæsarem sæpè differuisset, Strigoniensibus Archiepiscopus, & Viennensibus, & aliquot Ungariæ civitatibus Episcopi vt darentur, obtinuit. Fugitivos, & maculosos aulâ, atque vrbe ejicere multò operosius fuit; aliquod tamen confidentiæ, & vitæ eorum frænum est inditum, & audacia nonnihilo eo metu repressa. Templâ inde, sanctiorâque delubra adiit; cultum, ritumque sacrorum, item sacerdotes ipsos, & templorum ministros recognovit; vasa, libros, vestem, omne instrumentum, atque apparatus rei divinæ conficiendæ, rationem denique omnem habendi, administrandique res sacras inspexit: in quibus quàm multa vitiosa fierent reprehendere, quàm emendare facilius fuit. Ipse quidem in singulis fanis convocatos sacerdotes aptâ oratione appellavit, quæque in rem esse visa sunt, monuit, multaque exemit, quædam etiam fixit, atque ad veteris normæ, ritusque formam ordinavit. Sed omnia, quia exactor inde eorum nemo extitit, neglectui fuere. Nam Maximilianus vnicum remedium esse ægræ, ac perturbatæ Reipublicæ emendationem morum, & prisicæ disciplinæ restitutionem palàm verbis prædicabat; occultè nec corrigi, quæ pravè, ac perperam fierent, nec omnino mutari quicquam patiebatur: vt labi, & ruere Ecclesiasticam rem velle ab non ignaris in-

genii, atque intimi animi ejus crederetur. Profectus Viennâ Commendonus diœceses Passaviensem, & Salisburgensem, per quas illi iter fuit, curâ, ac diligentia eadem, fructu, ac operę pretio majore lustravit, quod in vtraque Episcopi probi, ac religiosi homines præerant, qui Commendoni studio non solùm adversati non sunt, sed etiam adjumento fuere; & Salisburgensis quidem Archiepiscopus etiam Concilium Provinciæ suæ, rem diu antè intermissam, illius instinctu, atque hortatu habuit, in quo multa salubriter decreta, & sancita sunt. Ad reliquos Germaniæ Episcopos litteras ex auctoritate Pontificis dedit, quibus ad vsum, cultumque antiquæ disciplinæ renovandum multis, atque accuratis verbis eos est adhortatus.

*De fœdere per Pontificem adversùs Turcas
icto, & opera in id à Commendonono impensa.*

CAPUT VI.

REVERSUS inde Urbem sub finem sequentis anni, qui fuit M. D. LXIX. excepit bellum, quod Selimus Rex Turcarum libidine Cyprum insulam ditioni suæ subjiciendi terrâ, marique Venetis intulit. Cui propulsando bello Pontifex Pius haud secus, quàm si eo ipse peti-